

Rusija in Nemčija. — Nemški cesar Viljem se je mudil ta teden v Petrogradu. Občinstvo je vriskalo nemškemu cesarju pozdrav, ker je to car ukazal, sicer bi se ne bil nihče zanj zmenil. Tudi oficijelne napitnice pričajo, da je razmerje mej Rusijo in Nemčijo precej hladno. Toliko vstrajnejše pa se pripravlja vsa Rusija na obisk predsednika francoski republiki. Za kar mogoče sijajni sprejem je že vse urejeno. Nemci so Rusom pač nesimpatični. Tudi nemški listi pišejo z veliko reservo. „National-Zeitung“ je rekla: Popolne, odkritosrčne simpatije, ki bi bile podlaga resničnemu prijateljstvu, so mej Nemci in Slovani skoraj nemogoče. Sporazumljenje mej Nemčijo in Rusijo ne bo torej nikdar izviralo iz srca.

Srbski cerkveni kongres se najbrž razpusti. Večina je radikalna in radikalcu se odločno upirajo vladnim zahtevam. Ker so radi tega obravnave skoro nemogoče, se že delj časa ni sklicala nobena seja in se kongres najbrž razpusti.

Španska. — Ministerski predsednik Canovas del Castillo je bil v nedeljo zavrtno umorjen. Umoril ga je neki italijanski anarhist. Španska vlada je zadnja leta anarhiste kruto preganjala, a vse zaman. Gospodarske razmere v Španiji so pretužne in te stvarjajo anarhiste. Španska je v klavernem položaju. Na Kubi traja že več let revolucija, doma pa je bankerot skoro neizogiben. — Namesto umorjenega Canovasa prevzame ministersko predsedstvo maršal Sagasta.

Revolucija v Portugalski. — Minoli teden so portugalski republikanci prouzročili revolucijo in sicer v Oportu. Proti vladi so se dvignili trije bataljoni ondotne posadke, a vladi se je posrečilo, udušiti gibanje. Vznemirjenje mej narodom je še vedno veliko, in ni se čuditi, saj je njega gospodarski položaj brezupen.

Obrtnija.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

(Dalje)

V. Zbornični svetnik Fr. Ks. Souvan poroča, da je c. kr. okrožno sodišče v Novem mestu z dopisom z dne 15. junija t. l. št. 677 prosilo, naj bi zbornica predlagala v Novem mestu stanujoče in za častno mesto trgovskega prisednika sposobne trgovce, ker je vsled ukaza c. kr. pravosodnega ministerstva z dne 31. marca 1894, št. 6049, imenovanim trgovskim prisednikom Jos. Ogoreutz-u, Adolf Pauser-ju, Iv. Nep. Surz-u in Ivan Krajc-u potekla poslovna doba. Ker sta gospoda Jos. Ogoreutz in Iv. Surz umrli predlagala odsek z ozirom na določila ministerskega ukaza z dne 2. dec. 1863, drž. zak. št. 89: Zbornica naj naslednje gospode trgovce iz Novegamesta stavi v predlog: Ivan Krajc-a, 2. Adolf Pauser-ja, 3. Viktor Durinja, 4. Adolj Gustin-a, 5. Franc Seidla, 6. Franc Küssel-a. — Predlog se sprejme.

VI. Zbornični tajnik poroča, da so se slamopletarski tečaji ki so se otvorili dne 19. oktobra 1896, zaključili dne 31. maja t. l. Učni vspehi so bili po naznanilih strokovnjakov splošno izvrstni in mnogoštevilni obisk je tudi dokazal, da jih je prebivalstvo prav zaželelo. Kakor se je zbornici v seji 23. oktobra 1896 poročalo, se je dovolilo 13 slamopletarskih tečajev za občine kamniškega in kranjskega okraja in je te iz raznih občin obiskovalo 1879 osob in sicer v Domžalah 328, Trzinu 124, Mengši 298, Radomljah 71, Šmarci 102, Rovi 40, Prevojah 64, Lukovici 150, Kamniku 146, Moravčah 205, Dolskem 124, Cerkljah 191 in Tunjicah 36. Če bo imelo dobivanje pletilne

slame iste vspehe, kakor pouk v pletenji, je z gotovostjo pričakovati, da se bo zboljšal položaj slamopletarjev.

Ker so imeli po ministerskem ukazu z dne 26. avgusta 1894 št. 1921 dotične občine skrbeti za prostore potrebne za učne tečaje, dalje za opravo, kurjavo, čiščenje in postrežbo in so nekaterim vsled tega nastali stroški, ki v občinskem proračunu niso pokriti, so se štiri obrnile na kranjski deželni odbor in na zbornico za dovolitev podpor. Razun tega bo povzročil nekaj stroškov tudi pouk v dobivanju pletilne slame. Kranjski deželni odbor, ki se je že izjavil, da hoče pospeševati pouk o pletenji slame in dobivanju pletilne slame, se je obrnil z dopisom z dne 14. maja 1897, št. 5005 na zbornico z vprašanjem, če bo tudi ta prispevala v imenovani namen. Ker je čestita zbornica že v sejah z dne 30. oktobra 1894 in 9. aprila 1895 sklenila dati prispevek za pouk o pletenji slame, predlaga poročevalec imenom odseka: Zbornica izjavlja da je pripravljena 3. del stroškov plačati, vendar le do najvišjega zneska 100 gld. Ker skupni stroški niso visoki, bo brezdvomno znesek zadostoval. — Predlog se sprejme.

VII. Zbornični svetnik Franc Omersa poroča v imenu odseka, da je c. kr. okr. glavarstvo v Radovljici poslalo v poročilo prošnjo Ivana Legata v Lescah za dovoljenje v napravo javne tehtnice. Zakon z dne 19. junija 1866 drž. zak. št. 85, določa, da dovolitev za napravo javne tehtnice podeljuje obrtno oblastvo. Osebe, katere oskrbujejo tehtnico, potrebujejo potrditve obrtnega oblastva in morajo pri trgovinskem sodišči ali za to delegiranim okrajnem sodišči priseči, da bodo kar najbolj mogoče skrbno in pravilno izpolnjevale z njih poslom spojene dolžnosti, tako kar naj bolj natančno in vestno tehtanje, potrjevanje izkazov, kakor tudi natančno knjigovodstvo.

Pri dovolitvi novih javnih tehtnic se je ozirati na krajevne razmere in je zaslišati trgovinsko zbornico. V prvi vrsti ima pravico napraviti tehtnico občina, ko bi pa ta te ne napravila, ali ko bi občinska ne zadoščala, smejo prositi zasebniki za dovolitev take naprave, ako so zaupanja vredni.

Po § 12. omenjenega zakona pa ne zadošča, da je oseba le zaupanja vredna, temveč mora biti tudi za ta posel sposobna. Ukaz ministerstva za trgovino izdan dogovorno z ministerstvom notranjih rečij z dne 12. oktobra 1876, drž. zak. št. 126, pa določa, da se sposobnost izkazuje s preskušnjo opravljeno pri kakem c. kr. meroiskusnem nadzorniku o zadostnem znanji merskih in vtežnih sistemov in pa propisom primerne orodja za tehtanje in merjenje in o dovoljni ročnosti ali spretnosti v dejanskem opravlilu tehtanja in merjenja. Občinski zastop v Lescah potrjuje z dopisom z dne 3. marca 1897 št. 136. da dovoljuje Ivanu Legatu postaviti javno tehtnico in da je prosilec dokazal sposobnost za ta posel. Vsled tega preostaja vprašanje, ali lokalne razmere dopuščajo napravo javne tehtnice. Ker občina sama ne bo postavila javne tehtnice, je odsek tega mnenja, da je javna tehtnica zelo potrebna in bi lahko celo dve obstojali.

V Lescah je jako velika železniška postaja, kamor prihaja blago iz občin: Breznica, Bohinjska Bistrica, Zgornje Gorje, Lancovo, Srednja vas, Radovljica, Bled, Begunje, Predtrg, Lesce, in iz jednega dela občine Mošnje. V Lescah je 43 trgovcev in obrtnikov. Pride pa za prebivalce teh krajev tudi mnogo blaga razne

vrste na postaje Lesce-Bled. Smelo se tedaj trdi, da ljudstvo zelo potrebuje javne tehtnice. Legatova tehtnica bi bila nasproti kolodvoru in bi jo najlažje rabili vsi udeleženci naštetih občin, izvzemši te iz Bohinja in Bleda, katerim bi bila bolj prikladna tehtnica družega prositelja, kateri bi jo imel na konci vasi pri vходу v dovozno cesto h kolodvoru. Ker je tedaj potreba javne tehtnice dokazana, zato nasvetuje odsek: Slavna zbornica naj podpira prošnjo. — Predlog se vsprejme.

VIII. Zbornični svetnik Franc Omersa poroča o jednaki prošnji Matevža Dobide iz Lesec. Občina je izjavila, da ne namerava postaviti javne tehtnice in tudi ne ugovarja, ako se dovoli naprava prosilcu, kateri je dokazal sposobnost za tak posel v smislu ministerskega ukaza z dne 12. oktobra 1876., drž. zak. št. 126. Ker hiša, pri kateri bo tehtnica, posebno ugodno leži za stranke iz Bohinja, Bleda in Zgornjih Gorij in ker bi po mnenji odsekovem lahko obstajalo v Lescah dvoje enakih naprav, zato nasvetuje odsek z ozirom na pri prejšnji prošnji navedeno: Slavna zbornica naj podpira prošnjo. — Predlog se vsprejme.

IX. Zbornični podpredsednik Anton Klein poroča o računskem zaključku zbornice, potem o pokojninskem zakladu zborničnih uradnikov in služabnikov in o ustanovnem zakladu za onemogle obrtnike za l. 1896. Vse račune so pregledniki v nadrobno pregledu in v redu našli. Dohodki zbornice s pristojbinami za znamke in vzorce v znesku 60 gld. so znašali 8222 gld. 9 kr. Če prištejemo temu začetno blagajnično imovino v znesku 2565 gld. 64 kr., znašajo dohodki skupaj 10.787 gld. 73 kr. ako odštejemo stroške v znesku 8953 gld. 16 kr. tedaj je znašala blagajnična imovina koncem decembra 1896. l. 1834 gl. 57 kr. katera je bila razun 77 kr. plodonosno naložena. Zastali zbornični prispevki so znašali koncem decembra 812 gld. 12½ kr. Računski zaključek pokojninskega zaklada kaže dohodkov 20.894 gld. 85 kr. in stroškov 3194 gld. 5 kr. torej končnega premoženja 17.700 gld. 53 kr. Od teh je naloženih pri obrtnem pomočnem društvu 5151 gld. 80 kr. na 10.000 gld. se glasi jedna vinkulovana papirna renta, na 1500 gld. pa jedna 4 % kronska renta in na 1000 gl. jedno 4 % dolžno pismo kranjskega deželne posojila, 48 gld. 73 kr. pa je v ročni blagajnici. Premoženje se je v poslovnem letu pomnožilo za 1170 gld. 30 kr.

Računski zaključek ustanovnega zaklada za onemogle obrtnike kaže dohodkov 5520 gld. 91½ kr. in stroškov 608 gld. 47½ kr. tedaj je premoženja 4922 gld. 44 kr. Od tega je 121 gld. 69 kr. naloženih pri obrtnem pomočnem društvu in 4800 gld. pa v srebrni renti, gotovina 75 kr. je ročni blagajnici. Odsek je natančno primerjal račune in jih našel v redu, zato predlaga poročevalec v imenu odseka: 1.) Računski zaključki zborničnega računa, računa o pokojninskem zakladu in ustanovnem zakladu za onemogle obrtnike za l. 1896 se odobre in potom c. kr. deželne vlade predlože vis. c. kr. trgovinskemu ministerstvu. 2.) Računodajalcem se da absolutorij. — Zbornični svetnik Josip Lenarčič želi, naj bi se v prihodnje razdelil računski zaključek pred posvetovanjem v seji med članove.

Zbornični tajnik pravi, da vse račune natančno pregledajo trije pregledniki in jih s knjigami in dokazili primerjajo in ti poročajo o tem združenim odsekom, kateri tudi račune pregledajo in na podlagi teh pregledovanj še le zbornici predlože svoje poro-

čilo. Umevno je seveda, da se v prihodnje ustreže izrečenej želji.

Ko se izreče zato še zbornični svetnik Karol Luckmann, vsprejmo se predlogi odsekov.

X. Zbornični svetnik Josip Kušar poroča, da se je odbor za oskrbovanje premoženje na Krškem obrnil do tamošnjega okrajnega glavarstva in prosil, da bi se mestu poleg že obstoječih 7 letnih in živinskih semnjev dovolili mesečni semnji za govejo živino in sicer vsako prvo sredo v mesecu, ter redni prašičji in žitni semnji vsako sredo, ki je bila doslej navaden tržen dan. Izmed vdeleženih občin se je izrekla breška odločno zoper vsako pomnožitev semnjev na Krškem, dočim je Rajhenburg proti mesečnim semnjem za govejo živino, nikakor pa ni zoper tedenske prašičje in žitne semnje. Ostale občine so ne samo za ugodno rešitev dotične prošnje, temveč deloma celo najtoplejše isto priporočajo. Ker se je zbornica izrekla v poročilu z dne 2. novembra 1894 števil: 1547 za pomnožitev sedaj obstoječih sedmih letnih in živinskih semnjev na dvanajst, želi c. kr. deželna vlada, naj zbornica izrazi svoje mnenje, če se naj sploh in v kakem obsegu ugoti premenjeni prošnji odbora za oskrbovanje premoženja.

Odsek se sklicuje na prejšnje poročilo in se mu zdi umestno priporočati tudi to spremenjeno prošnjo, ker je mnenja, da je pomnoženje semnjev za govejo živino bolj v interesu prebivalstva krškega okraja, kakor pa pomnoženje semnjev za blago, ki v sedanjem številu popolnoma zadoščajo. Krško je za trgovino z govedo in prašiči posebno pripraven kraj in to je tem važnejše, ker se je reja goveje živine v okraju povzdignila in je le želeti, da se tudi prašičji semnji bolj osredotočijo.

S semnji bi se pospešila še bolj, govedoreja, vsled katere bi se kmetovalec lahko opomogel, ker mu vinogradi še dolgo časa ne bodo donašali prejšnjih dohodkov. Odsek predlaga: Zbornica naj se izreče v svojem poročilu do c. kr. deželne vlade za dovoljenje naprošenih semnjev. — Predlog se vsprejme.

XI. Zbornični svetnik Jernej Žitnik poroča, da se je občina Turjak obrnila do c. kr. deželne vlade s prošnjo, da se ji dovoli poleg že obstoječih dveh živinskih semnjev še troje in sicer 13. aprila, 31. majnika in 28. julija. Pred otvoritvijo dolenjskih železnic je bil promet na vozni cesti v okraju zelo živahen. Zašlužka, katerega so imeli takrat prebivalci, sedaj nimajo več, ker ves promet sedaj oskrbuje železnica. Prebivalstvo se od tedaj skrbno peča z živinorejo in se je goveja živina zelo pomnožila. Vsled pomnožitve živinskih semnjev bi se olajšalo kupčevanje z živino. Zoper semenj 13. aprila so se izrekle občine Polom, Studenec, in Krka, zoper onega 31. maja je občina Studenec in zoper onega 28. julija sta občini Polom in Toplice, Ribnica je pa zoper vsakoršno pomnožitev semnjev. Vsled poizvedovanj so že obstoječi semnji le krajevnega pomena in niso posebno dobro obiskani ker nima Turjak ugodne lege in ker so vedno dobro obiskani bližnji stari semnji v Zdenski vasi, Strugi in Velikih Laščah, kakor tudi oni ljubljanskega in litijskega okraja, tedaj v turjaškem kraju ni nikake potrebe za pomnožitev semnjev. Sploh je pa poleg obeh semnjev na Turjaku 12. marca in 30. novembra še devetero drugih, ki za ta kraj popolnoma zadoščajo. Z narodno gospodarskega stališča se nikakor ne more priporočati pomnožitev semnjev, pač pa je odsek za premeščenje obeh obstoječih semnjev na

ugodnejši čas, ker trdi občina, da sta radi tega slabo obiskana, ker je nju določeni čas zelo neugoden za semnje sploh. Odsek predlaga: Zbornica naj se v svojem poročilu do c. kr. dež. vlade izreče v tem smislu. — Predlog se vsprejme.

XII. Zbornični svetnik Karol Pollak poroča, da se je obrnila c. kr. dež. vlada na zbornico z dopisom z dnè 14. junija 1897, naj izreče svoje mnenje o premenjeni prošnji občine Kostanjeviške za dovoljenje dveh novih semnjev in o sejmskem tarifu. Lansko leto je občina Kostanjeviška prosila, da bi se ji poleg že obstoječih štirih letnih in živinskih semnjev, dovolila še dva in to dnè 17. januarija in 16. maja vsakega leta. Zbornica se je tedaj izrekla za dovolitev semnja 17. januarija, ugovarjala pa je dovolitvi semnja v dan 16. maja, ker je ta dan tudi semenj v Rovišah in bi temu škodoval; vsled tega prosi sedaj občina, da bi se dovolila semnja dne 17. januarija in 31. majnika vsakega leta.

Odsek je mnenja, da je lega mesta Kostanjevice ugodna za semnje, strinja se tedaj s priporočilom c. kr. okr. glavarstva in priporoča dovolitev obeh semnjev. Sejmski tarif je določen v smislu postave z dnè 3. decembra 1868, dež. zak. šte. 17 in ker je nadzorovanje živinskih semnjev spojeno z velikimi stroški, tedaj gotovo niso določene takse živinske. Odsek torej predlaga: Zbornica poročaj v navedenem smislu na c. kr. deželno vlado. — Predlog se vsprejme.

XIII. Zbornični svetnik Josip Rebek poroča vsled dopisa c. kr. dež. vlade z dnè 18. junija 1897 da ima občina Kranjska gora pravico za letni in živinski semenj drugi pondeljek v mesecu oktobru ali pa na pondeljek pred cerkvenim žegnanjem. Vsled stare navade pa se prične ta semenj že v soboto pred drugim ponedeljkom v oktobru in se konča četrtega dnè t. j. v torek. V soboto je semenj za drobnico, v nedeljo in torek letni semenj in v ponedeljek pa letni in živinski semenj. Ker je okrajno glavarstvo to razvado prepovedalo, prosi občinsko predstojništvo vsled sklepa obinskega odbora v seji dne 5 februarja 1897, da se dovoli semenj z blagom na drugi ponedeljek v oktobru in živinski semenj na soboto pred tem. Vtemeljuje se s tem, da navadno privedo kupčevalci z drobnico zlasti iz Trente in s Koroškega svojo drobnico že v soboto in se vsled crkvenega žegnaja, ki je v nedeljo, razvije prav živahna kupčija, dočim je v ponedeljek živinski semenj brez pomena.

Odsek se pridružuje priporočilu c. kr. okr. glavarstva v Radovljici, ker bi bilo v škodo vseh udeležencev, če bi se ta običaj, ki izvira iz krajevnih potreb, popolnoma odstranil. Odsek predlaga: Zbornica priporočaj prošnjo občine Kranjska gora pri c. kr. dež. vladi. — Predlog se vsprejme.

(Dalje sledi.)

Konjereja.

Po dolгих in trudapolnih prizadevanjih je bilo dovoljeno, da se smejo v Novem mestu prirejati konjski semnji. Prvi konjski semenj se je vršil dne 2. avg. t. l. Obnesel se je še precej dobro. Prignanih je bilo 228

konj, kar je za začetek še dosti. Prodalo se je le malo prignanih konj, ali nekaj jih je bilo vendar prodanih. Prišlo je tudi nekaj ljubljanskih gospodov, kateri so kupili nekaj parov konj. Prišel je tudi predsednik trgovinske in obrtniške zbornice kranjske, dež. poslanec g. Perdan, da si kot član konjerejskega odseka kmetijske družbe ogleda našo dolenjsko rejo. Na sejmišči je bilo jako živahno. Razen konj prignalo se je bilo na ta semenj tudi neznansko veliko svinj in tudi dosti goveje živine. Le Bučkani ter možje iz Škocijana so izostali, in Št. Jernej ni poslal dosti konj, dasi bi bil to lahko storil. Da so še ti kraji kaj konj postavili na sejmišče, bilo bi jih gotovo 300. Ti kraji imajo svoje semnje, naravno je torej, da bi ne videli radi, da se premakne konjska trgovina v Novo mesto. Ti naši rojaki — naj govorimo brez ovinkov — ne smejo biti preveč ozkosrčni. Pomislijo naj, da je Novo mesto središče Dolenjske. Na novomeške semnje in k novomeškemu okrožnemu sodišču hodi vse dolenjsko prebivalstvo, dobro je torej, če je dana prilika, da se v Novem mestu lahko tudi konji prodajo, jih vsaj ni treba goniti v Zagreb, v Ljubljano, ali kam drugam, daleč od doma. Pomisliti je tudi treba, da bo železnica kupce pripeljala od vseh strani.

Na semnju dne 2. avgusta t. l. smo videli našo dolenjsko konjsko rejo. Bil je ta semenj dober pouk za naše konjerejce in le želeti je, da ga ne pozabijo. Videli smo, in tega nikakor ni prezreti, da redimo preveč polnokrvnežev in premalo čvrstih težjih konj noriške pasme. Železnice so uzrok, da dandanes ni več treba toliko hitrih konj, kakor še v polpreteklem času. Le še vojaštvo rabi večje število hitrih konj, a za vojaške potrebe se taci konj zadosti izredi na takoimenovanih pustah na Ogerskem in v Gališki. Tudi kolo (bicikelj) na katerem se vozi dandanes skoro že jedna desetina vseh ljudij naših krajev, je znatno vplivala na našo konjerejo in prouzroči veliko premembo, tako da s hitrimi konji v bodoče ne bo dosti trgovine. Sicer pa ne vrže tak konj dosti pri nas. Ko je poltretje leto star, ga že vpregamo, češ, konj naj svojo klajo zasluži. Posledica tega pa je, da konj kmalu ni za rabo. Če ne vrže konj v četrtem svojem letu 250 gld., ne plača klaje.

V Novem mestu se je na semanji dan, 2. avgusta, popoldne zbralo več konjerejcev in mej njimi tudi gosp. Perdan. Vsi so bili jedini in popolnoma složni v tem, da moramo Dolenjci začeti z ono konjsko pasnijo, katera se po vsi pravici v lepi Savinski dolini tako visoko čisla, to je, da začnemo rediti lažkeje noriške konje. Pristav deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu gospod Rohrmann je v imenu kmetijske družbe kranjske vzel izrečene želje konjerejcev na znanje, da jih sporoči kmetijski družbi, ta pa zopet poljedelskemu ministerstvu. Povrh je tudi gospod Perdan obljubil, da stori vse, kar je v njegovi moči, da dobimo v deželo nekaj laških noriških žrebcev-plemenjakov. Brez kobil seveda ta reja ne bo kaj prida. Treba bo, da pojdejo Dolenjci po te kobile v druge kraje, namreč v Savinsko dolino in v hribe okoli